

PASARÉTI PRÉDIKÁCIÓK
refpasaret.hu

**Pasarét, 2020. július 19.
(vasárnap)**

Szepesy László

BEVEZETÉS A HEGYI BESZÉDBE

Énekek: 25,1-3, 25,4-6

Alapige: Máté 4,32-5,2

„És bejárta Jézus egész Galileát, tanítva azok zsinagógáiban, és hirdetve az Isten országának evangéliumát, és gyógyítva a nép között minden betegséget és minden erőtlenséget. És elterjedt az ő híre egész Szíriában, és hozzávitték mindazokat, akik rosszul voltak, a különféle betegségekben és kínokban sínylődőket, ördögösöket, holdkórosokat és gutaütötteket, és meggyógyította őket. És nagy sokaság követte őt Galileából és a Tíz városból és Jeruzsálemből és Júdeából, és a Jordánon túlról. Mikor pedig Jézus látta a sokaságot, felment a hegyre, és amint leült, hozzámentek az ő tanítványai. És megnyitva az ő száját, tanította őket.”

Imádkozzunk!

Hálát adunk Neked, mennyei, szerető Édesatyánk, hogy az elmúlt héten is könyörültél rajtunk, és kerestél bennünket. Köszönjük, hogy több történet velünk, mint amit mi magunk cselekedtünk, vagy amit láttunk, hogy mások tesznek körülöttünk, mert Szentlelked munkálkodott, a mi megváltó Urunk, Jézus Krisztus is a mennyben közbenjárt értünk. Minden jóban és áldásban azért lehetett részünk, mert Ő azt nekünk adta kegyelmesen. Hálát adunk hosszútűréseért, különösen akkor, amikor bűnöket követtünk el. És köszönjük, hogy könyörültél, amikor Igédben szóltál, amikor a Bibliát olvastuk, vagy hallgattuk az arról szóló magyarázatokat. Köszönjük Neked, hogy mindvégig kegyelmes és hűséges voltál gyermekeidhez.

BEVEZETÉS A HEGYI BESZÉDBE

Bocsásd meg, amikor mi nem gondoltunk Rád, és nem törődtünk akarattal, amikor tudtunk volna jót tenni, de nem tettük meg, vagy amikor tudtuk volna, hogy mi a Neked tetsző, és mégis inkább az ellenkezőjét, saját akaratunk szerint valót tettük. Kérünk, bocsásd meg nekünk ezeket, és Krisztus golgotai áldozatával fedezd el ezeket a bűnöket, és adj azokra bocsánatot. Köszönjük, hogy itt a gyülekezetben összejöhetünk alkalomról alkalomra, külön hálát adunk, hogy Neszmélyen lehetett a Jóel ifjúsági csoport. Most könyörgünk a gyermekekért, akik most utaztak el, áldd meg az ő csendesüket. Köszönjük, hogy a mi kedvünket és örömünket nem az időjárás határozhatja meg, hanem Te magad, így kérünk áldást számukra is, hogy a bibliai történeten keresztül szólítsd meg őket.

Könyörgünk azért is, hogy a gyászolókat, akik a héten veszítették el szeretteiket, Te vigasztald a Te Igéden keresztül, hisz magad vagy a feltámadás és az élet. De imádkozunk azért is, hogy Te, aki látod, hogy egyen-egyenként milyen helyzetben vagyunk most itt, mi van a szívünkben, beszélj velünk, és Te szólíts meg, nyitogasd a mi szívünket igéd előtt, és add, hogy ne csak megértsük azt, hanem elhíve aszerint tudjunk élni. Így kérjük, hogy az élő ige, amit könyörgünk, hogy hirdess, tegye áldottá az életünket, újítsa meg bennünket, s így szerezzen dicsőséget a Te szent nevednek is.

Így kérünk, áldd meg istentiszteletünket szent Fiadért, Krisztusért!

Ámen.

Igehirdetés

Máté evangéliumának 5-7. fejezeteit csak úgy szoktuk emlegetni, mint Jézus Krisztus hegyen elmondott beszédét, azaz a Hegyi beszédet. Ha az Úr akarja és élünk, akkor szeretném ezt az igeszakaszt az előttünk álló időszakban majd alkalomról alkalomra végigmagyarázni. Tudjuk jól, hogy ez egy hosszabb tanítás, amelyben sok, az Istenben hívő életet érintő, gyakorlatias témára kitér megváltó Urunk. Sokan egyfajta összefoglalásnak tartják, amelyben Krisztus tömören elmondja azt, amit földi élete alatt az evangéliumról tanított. De többről beszél itt, nemcsak az evangéliumról, hanem az evangélium hatásáról is a hívő ember életében. Nevezhetjük Jézus egyik leghíresebb és legtöbbet idézett beszédének is, hiszen még Istenben nem hívő emberek is gyakran idéznek belőle, mert egyetértenek néhány gondolatával. Ilyen részekre gondolok, mint például: amit akartok, hogy mások veletek cselekedjenek, ti is aképpen cselekedjétek másokkal (7,12). Vagy ez is ismerős lehet: a mások szemében észreveszi a szálkát, a magáéban viszont a gerendát nem (7,3). Hívő emberek is nagyon szeretik a hegyi beszédet, több részét szinte már kívülről fűjják, sokat szoktuk idézni, például ti vagytok a föld sója, a világ világossága. Vagy a Mi Atyánk kezdetű, sokak által már gyermekkorban megtanult imádság is ebben a beszédben található meg. Tehát eléggé ismert igeszakaszról van szó, sok-sok gondolattal. Mondhatni már-már helyenként

túlságosan is tömör. Ahogy manapság a fiatalok szokták mondani: nem sok benne a rizsa, a felesleges, értelmetlen beszéd. Minden versben majdhogynem új gondolatot tartalmaz ez a tanítás. Talán pont ez a gondolatokban való gazdagsága okozza azt, hogy sokan félre is értik Krisztusnak ezt a tanítását, a szövegkörnyezetből kiragadva értelmezik az egyes mondatokat, nem pedig úgy, mint amelyek egymással összefüggenek. Mert bár ez Jézus Krisztus egyik legismertebb beszéde, de talán a leginkább félremagyarázott is. A megértése során sokan esnek abba a hibába, hogy a Bibliából kiragadva, annak többi részétől teljesen függetlenül próbálják magyarázni a hegyi beszédben lévő krisztusi gondolatokat, pedig megváltó Urunknak egyáltalán nem állt szándékában sem ellentmondani Isten igéjének, a Szentírás többi részének, sem pedig attól függetlenül magát és tanítását. Így miközben próbálunk rájönni arra, hogy mit is jelentenek az egyes tanítások ebben a hosszabb beszédben, mindig tartunk szem előtt azt, hogy a Szentírás más igehelyei mit mondanak az adott témáról. A hegyi beszéd egy-egy mondatát például Pál apostol részletesebben kifejti leveleiben, így segít jobban megértenünk azokat.

A mai istentiszteletünkön rövid bevezetésként a hegyi beszéd néhány általános jellemzőjére szeretném felhívni a testvérek figyelmét, amelyek segítségével jobban megérthetjük, hogy mi is volt Jézus célja ezzel a hosszabb tanítással, miért mondta el azt.

Először is azt a helyzetet, szituációt kell megértenünk, amelyben Krisztus ezt a tanítást tanítványai elé adta. Máté evangélista beszámolója szerint nem sok idő telt el azóta, hogy Jézus Krisztus harminc évesen a nyilvánosság elé lépett, megkereszteltetett, megkísértetett, majd a zsinagógákban tanított, sok csodát tett, sok beteget gyógyított meg. A felolvasott igeszakaszban azt találjuk, hogy Jézus Krisztus híre elterjedt egész Szíriában és Júdeában, azaz híressé vált, vagy ahogy ma mondanánk, „sztár” lett belőle a nép körében. Ő lett a nép új, kedvenc igehirdetője, prédikátora, új csodagyógyító az országban. Az újdonság pedig sok kíváncsi embert vonz, ez ma is ugyanígy van. Hatalmas tömeg jött össze, hogy hallgassák Őt, hogy utánajárjanak, hogy tényleg igaz-e a hír Őróla, tényleg olyan nagyszerű, és vitték magukkal betegeiket is, hátha meg tudja gyógyítani őket. Az egész ország figyelmét felkeltette Jézus tevékenysége. Máté arról számol be, hogy északról, délről, keletről, nyugatról, az ország minden részéről mentek emberek Őt hallgatni, még az országon túlról, a görögök lakta pogány területről, a Tízvárosból, az úgynevezett Dekapoliszból is mentek Őhöz olyan emberek, akik nem hittek a Biblia Istenében. Jézus, amint látta ezt a sokaságot, kihasználta az alkalmat, de hogy ne legyen félreérthető, azért arra is felhívnam a figyelmet, nem csak arról van szó, hogy jött egy tömeg, és Jézus lecsapott a lehetőségre. Mert a teljes valóság az, hogy Ő maga munkálta Szentlelke révén, hogy ez a tömeg összejöjjön, hogy minél többen hallják az evangéliumot és

BEVEZETÉS A HEGYI BESZÉDBE

az Ő tanítását. Tehát Krisztus a tömeget látva felment a hegyre, és ahogyan korabeli rabbi tanítók szokták, leült a földre, a tanítványok pedig körégyültek, és elkezdte őket tanítani, de úgy, hogy mindenki hallotta, amit mondott, aki ott volt a tömegben.

Hangsúlyos az, hogy a tanítványaihoz szólt. Azokhoz az emberekhez, akik nemcsak egy napra mentek, és nemcsak csodát látni mentek, hanem olyan emberekhez, akik tanulni akartak Tőle hosszabb ideig, akik az Ő tanítását akarták gondolni, és magukra akarták alkalmazni. A hegyi beszéd a keresztyén élet egyfajta összefoglalása is lehet, a tanítványokhoz szóló beszéd. De mint ilyen, kicsikét előremutató. Krisztus egy olyan életet vázol fel benne, amit az Ő tanítványai fognak élni. Azért használok jövő időt, mert akkoriban még a tanítványok életében nem feltétlenül mutatkozott meg az efféle keresztyéni élet, például az ellenség szeretete, amire Krisztus felhívja a figyelmet a hegyi beszédben. Tehát ezáltal a tanítás által Krisztus mintegy összefoglalja, és a tanítványai elé adja, hogy ha te Isten gyermekévé lettél, akkor Ő ilyenné fog téged változtatni. Milyenné? Erre a válasz a hegyi beszéd. Tehát Krisztus a hívő életet foglalja össze ebben a tanításban, és többek között olyan kérdésekre ad választ, hogy mitől boldog a hívő ember – rögtön a boldogmondásokkal kezdi a tanítást. Mi a feladata a hívőnek Istenben nem hívő szerettei körében? Hogyan viszonyuljunk Isten törvényeihez? Hogyan tiszteljük Istent adományainkkal, imádságainkkal vagy éppen böjtöléssel? Hogyan imádkozzunk egyáltalán, hogyan szólíthatjuk meg Őt? Hogyan élünk a mindennapok aggodalmaskodásai közepette: „*mit együnk? vagy mit igyunk? vagy mivel ruházkodjunk?*” Etikai kérdések sorozatát veti fel Jézus – hogyan értsük a Tízparancsolatot? Mi az Ő akarata a válással kapcsolatban? Mit kezdünk a képmutató emberrel, akiről tudjuk, hogy mást mond, mint amit gondol, és másként viselkedik, mint amilyen valójában? Hogyan érezzünk, és mit tegyünk ellenségeinkkel, az ellenséges indulatúakkal? (Még számos, ezekhez hasonló témáról beszél Krisztus.) Ebben a beszédben tehát tényleg összefoglalja azt, hogy a bűnös embert miként változtatja mennyei Atyánk az Ő gyermekévé. Fontos azonban megértenünk, és ezt szeretném hangsúlyozni, hogy Krisztus a hegyi beszédben nem egy receptet ad nekünk: nem azt mondja, hogy ha ezeket cselekszed, és ezek szerint élsz, akkor te hívő leszel. Krisztus nem erről beszél. Ő a fordítottjáról beszél, azt mondja, hogy ha már Isten könyörült rajtad, ha elfogadtad már Isten kegyelmét, amit bűneidre adott, és a bűnbocsánatot, és Ő az életed részévé lett, akkor Ő téged bűnösneként milyenné akar formálni és változtatni.

Azért, hogy a hegyi beszéd célját még jobban megértsük, röviden négy dolgról hadd beszéljek, amelyek áthatják az egész hegyi beszédet, olyan visszatérő témák, amelyek alapját képezik.

Az első ez, amiről most beszéltem, hogy Krisztus a Benne hívókról beszél, Ő a hitet előfeltételezi. Nem azt mondja, hogy tedd ezt, és hívő leszel, hanem

azt mondja, ha hiszel bennem, ha az én követőm vagy, akkor Isten ilyenné változtat majd téged. Azaz az egész beszédet a Szentháromság Istenben való hit szemüvegén keresztül kell néznünk. Enélkül a hit nélkül nem fogjuk megérteni a hegyi beszédet, csak egy erkölcsi prédikációnak tartjuk. Fontos leszögeznünk, hogy a kettő nem ugyanaz. Hogy kiáll egy okos ember, és mond szépeket, jókat, amiket aztán vagy követek, vagy nem. Vagy pedig az élő Istenben hiszek, és az Ő útjait adja elém, hogy Ő azokon keresztül akar engem vezetni. A kettő lényegében különbözik egymástól. És ezért fontos hangsúlyozni, hogy bár a hegyi beszédnek vannak olyan részletei, amelyek a hitről beszélnek (például, hogy higgyük, hogy mennyei Atyánk mindenben gondoskodik rólunk), de a nagy része mégis a hitből fakadó cselekedetéről beszél. Sokan ezért egyszerű etikának nevezik, mert csak cselekedetéről van szó – azt gondolják –, és elválasztják az Istenbe vetett hittől ezeket a tetteket. Pedig hit nélkül nincs hívő cselekedet. A Szentírás szerint a hit gyümölcse a tett. Hit nélkül csak úgy lehet magyarázni ezt az egész beszédet, hogy ezt cselekedd, és akkor Atyádat követed. Krisztus – mint mondtam – a fordítottjáról beszél: ha Isten gyermeke vagy, mert Ő újjászült téged, ha Isten megtalált téged, mert keres, és hitet adott neked, akkor ezekre tesz képessé téged az Úr. A hit, újjászületés szükségessége tehát áthatja az egész hegyi beszédet, annak alapját képezi.

A második dolog, amit Jézus Krisztus újból és újból hangsúlyoz a tanítása folyamán, az, hogy akik Benne hisznek, Őt követik, tanulnak Tőle, tehát igazi tanítványok – nem élvezeti keresztyének, hogy csak szép beszédet hallok, és utána élek ugyanúgy tovább, hanem – akik tényleg tanulnak Tőle, azok életének meg kell változnia, azaz másnak kell lennie, mint az Istenben nem hívő emberek életének. Sokan, amikor ezt először hallják, hogy Istennek ez a terve, hogy a te életedet megváltoztassa, megijednek. Azért teszik ezt, mert azt hiszik, hogy ha hívő leszek, akkor lemondhatok minden szórakozásról, örömről, vicces dologról, boldogságról, és ezentúl csak komoran és komolyan kell élnem, semmi vidámság nem lesz az életemben. Többeknek már – beszélgetéseim során – az is eszébe jutott, hogy szerzetesi életet kell élniük, csupa lemondás és önmegtagadás a tanítványok élete. Pedig nem erről beszél Krisztus, a hívő élet nem ilyen. Jézus azért beszél arról, hogy a hívők élete megváltozik, mert arra akar rámutatni, hogy ha Vele vagyok személyes kapcsolatban, akkor Ő hatással van rám, akkor Ő hat a gondolataimra, az akaratomra, a tetteimre, az életemre, és ennek a hatásnak látható jelei vannak a viselkedésemben, a gondolkodásomban, és ez mindenki számára világos lesz. Mert ha úgy vagyunk Krisztussal nap mint nap közösségben, hogy semmilyen hatással nincs ránk, ha mindaz, amit értünk tett, vagy amire éppen tanítani akar minket, nem változtatja meg az életedet, akkor valószínűleg nem vagy Vele élő kapcsolatban. Akkor csak tudsz Őről, és arról, hogy Ő mit tanít, de Ő nem él a te szívedben, akkor csak ismered a tanítását, de

BEVEZETÉS A HEGYI BESZÉDBE

nem hiszel benne úgy, hogy a szerint is merj élni. És a kettő között lényegi különbség van, hogy csak tudunk valamiről, vagy aszerint is merünk élni. Ezért hangsúlyozza Krisztus, azok, akik Őt követik, nem élhetnek úgy, mint a Nélküle élő emberek.

És Krisztus arra is rámutat a hegyi beszédben, hogy a hívők nem lemondanak az örömről és a boldogságról, hanem pont ellenkezőleg, Őbenne kapják azt meg: Krisztusban. Azaz lehet, hogy az Istenben nem hívő ember szemszögéből nézve egy hívő ember több mindent nem tesz meg, ami szerinte pedig jó dolog, de azért nem teszi meg, mert Istentől nagyobb boldogságot kap (a boldogmondások is erről beszélnek, majd amikor elérkezünk oda, látni fogják a testvérek).

Krisztus két módon is hangsúlyozza, hogy az Övéi nem élhetnek hitetlen ember módjára. Először is azt a kifejezést használja, és ez többször megismétlődik, hogy nem élhettek úgy, mint a pogányok. Erre utal akkor is, amikor azt mondja, hogy a hívőknek úgy kell élniük, mint ahogyan világít egy sötét szobában a mécses. De többször megismétli Krisztus ezt a gondolatot, hogy a hívőknek többeknek kell lenniük, mint azok, akik nem hisznek, például az imádságban. Itt most nem azokról az emberekről van szó, akik bárkihez imádkoznak, mert ez nem elég, az élő Istenhez kell imádkozni (a hitetlen ember is tud imádságot mondani, csak az nem igazi imádság, mert nem az élő Istent szólítja meg, hanem valamilyen bálványt), de Krisztus hangsúlyozza, nem szabad úgy imádkozni, mint a pogányok (6,7). Vagy amikor a mindennapi dolgokról van szó, és azokért aggodalmaskodunk. Amikor az életben csak arról van szó, hogy együnk, igyunk, munkával erre keressük meg a pénzt, meg ruházkodjunk, meg jól érezzük magunkat. Krisztus azt mondja, hogy nem gondolkozhattok így, mert a pogányok teszik ezt. A ti mennyei Atyátok gondoskodik rólatok, a ti életetek többről szól ennél, és felszólít, hogy keressétek az odafelvaló dolgokat, Isten ígését és akaratát (6,31-32). És ugyanígy figyelmeztet bennünket, hogy ha csak azokat szeretitek, akik titeket is viszont szeretnek, akiktől kaptok valamit, de az ellenségeiteket nem, akkor nem különböztök a pogányoktól, mert ők is így tesznek. Ellenben Krisztus azt mondja, hogy Isten az Ő ellenségeit szereti, ha ti az Ő gyermekei vagytok, akkor Ő erre akar fokozatosan megtanítani titeket, ami nagyon nehéz dolog, de mégis erre akar elvezetni titeket (5,46-47). Ha úgy követjük Jézust, hogy közben ugyanúgy élünk, mint a hitetlenek, akkor vajon miben változott meg az életünk a Vele való kapcsolatból kifolyólag? – teszi fel a kérdést az ige.

A másik csoport, akitől el akar határolni minket Isten, a vallásoskodók csoportja. Mint mondtam, hitetlen ember is lehet vallásos a maga által kitálat módon, a szerencsében, a Jóistenkében hisz, őbenne bízik, de közben nem ismeri az élő Urat és a megváltó Jézus Krisztust. És azt mondja Krisztus, hogy a vallásoskodókhöz képest is másként kell, hogy éljete. Többször megismétlődik a hegyi beszédben ez az utalás, hogy ne legyünk olyanok, mint

az írástudók és farizeusok, a Jézus-korabeli vallásoskodó csoportok. Bár többször nem nevezi őket néven, nem mondja ki, hogy a farizeusokról van szó, de utal rájuk, mivel az ő szokásaikról, tetteikről beszél. Például akkor, amikor azt mondja, hogy ti ne tegyétek azt, hogy az utcasarkon megálltok, és ott mindenki szeme láttára elkezdtek imádkozni, hogy az emberek titeket figyeljenek, vagy azt mondja, hogy ne legyetek olyan ítélkezőek, mint a farizeusok, hogy a másik szemében a szálkát (az apró, kis bűnöket) észreveszitek, a magatokéban a gerendát pedig nem. Azt mondja Krisztus ezekről az emberekről, hogy úgy éltek a Biblia tanításától eltérően, hogy közben azt gondolták, hogy ők szeretik Istent, és Isten az életük része, pedig nem, valójában csak úgy tettek, mintha Isten fontos lenne számukra, de saját fejük után mentek továbbra is, és nem Isten vezette őket. A farizeusok közössége hétköznapi emberekből álló csoport volt, akik a saját kis törvényeik szerint – bocsánat a kifejezésért – képmutatóskodtak. Ha valaki elfogadta az ő törvényüket, befogadták, ha eltért azoktól, kiközösítették és lenézték. Az írástudók mondhatni teológiailag képzetesebb emberek voltak, ők ismerték a Bibliát, de sajnos arra használták, hogy csak lenézzenek másokat, vagy pedig a saját kiválóságukkal kérkedjenek, hogy látod, én mennyit tudok, még a Bibliából is tudom idézni, hogy... Krisztus azt mondja, hogy egyik csoportot sem szabad követnünk, ha Őutána akarunk menni.

Jézusnak ez a kijelentése, hogy az Ővéi élete megváltozik, és másként fogunk élni, mint a legtöbb ember, sok kérdést vet fel, és ezt alaposan át is kell gondolni. Isten előre figyelmeztet mindenkit, hogy Ő úgy akar minket a gyermekévé fogadni, hogy meg akarja változtatni az életünket, bele akar nyúlni, formálni akarja azt, hatással akar ránk lenni. Végig kell gondolnunk azt, hogy vállaljuk-e ezt, hogy más lesz az életünk, mint a legtöbb emberé, hogy néhányan ezért különöncnek fognak tartani. Több mindenben nem vehetsz részt, és nem is akarsz majd részt venni magadtól, mert észreveszed, hogy nem abban van az igazi öröm. Például egy munkahelyi mulatságon nem részegedhetsz le, nem tarthatod azt az igazi jól érzem magam állapotnak, hanem inkább beszélgetésekre törekedhetsz, vagy hogy jobban megismerd a munkatársadat. Ez az élet változással jár, olyan dolgokban nem veszel részt, amiben mindenki más, és ezért kinéznek, hogy te miért nem jössz, és olyan dolgoknak örülsz majd, amit mások nem fognak megérteni, hogy annak te miért örülsz, mert ez Istentől való öröm. Ez az élet tehát azzal is járhat, hogy kinézhetnek téged. Gúnyolhatnak őszinteségedért és becsületességedért. Ma törtető világban élünk, amelyben a munkahelyen gyakran egymás hátrára és vállára taposva próbálunk előrébb jutni, nem erény a becsületesség és az őszinteség, vagy a felelősségvállalás, ha valamit elrontottam. Emiatt is furcsán nézhetnek rád, hogy te megbolondultál, ez nem a te érdekedet szolgálja. Akár negatív módon is megkülönböztethetnek, mert szeretetlennek mondhatnak téged azért, mert bizonyos bűnökkel nem vagy hajlandó egyet érteni, és nem vagy hajlan-

dó elfogadni, pedig ez nem szeretetlenség, hanem valamilyen igazsághoz való ragaszkodás. Emiatt beképzeltnek is tartanak minket, mert Isten igazságai mellett akarunk kiállni. Ó, igen, te tudod a nagy igazságot! Nem, nem én tudom, Isten igéje tudja, Ő maga tudja, én esetleg csak valamit megérthetek belőle, és ahhoz igyekezhetek ragaszkodni a magam erőtlen módján. Okoskodónak mondhatnak minket, mert nem követjük a többiek gondolkodását, és ez botrány. Te mindenkinél okosabbnak képzeled magad? Mert a többség ezt tartja. Nem, sőt, én mindenkinél butábbnak képzelem magam, de annak örülök, hogy van, aki helyettem bölcs legyen, Isten maga az Ő Igéjében, és ha azt megtanulom, és életem részévé válik, akkor esetleg én is megláthatom, milyen a bölcsesség útja. Maradinak nézhetnek minket, mert hiszünk a házasság Istentől kapott intézményében, és nem az együttélést vagy az élettársi kapcsolatot támogatjuk, és valljuk, hogy van mélyebb közösség két ember számára, egy férfi és egy nő számára. Támadhatnak minket, mert nem a modern, liberális nevelési nézeteket valljuk, hanem a Szentírás szerint igyekszünk szeretni és terelgetni gyermekeinket Istenhez, és nevelni őket, ami néha szigorúságot jelent, néha pedig megbocsátani tudást, kegyelmet, irgalmasságot. Sorolhatnánk, mi minden következik abból, ha nem úgy akarunk élni, mint az Isten nélküli ember. Kérdés, hogy felvállalod-e ezt, mert Isten ilyenné akar tenni téged. Krisztus a hegyi beszédben ezzel a változással szembesít, hogy a Vele való kapcsolatban meg kell változnia az életednek, de nem negatív módon, ahogy a világ gondolja, hanem a teljesebb boldogság felé.

A harmadik fő téma, ami áthatja a hegyi beszédet, és újból és újból visszatérő kérdés: a boldogság témája. Az a vágy, ami, ha kimondatlanul is, de minden emberben ott él. Még azokban is, akik a sötét hangulatú dolgokat szeretik, azok is azt hiszik, hogy ettől lesznek boldogok, még hogyha magát a boldogság fogalmát nem is használják. Olyan emberrel még nem találkoztam, aki ne szeretne boldog lenni. És akár tudattalanul, kimondatlanul, akár tudatosan, de minden tettünket ez a vágyunk határozza meg. Azért élek úgy, ahogy, mert azt hiszem, attól vagyok a legboldogabb, vagy mert ettől várom a boldogságot.

De mit gondolunk mi a boldogságról? Nem úgy általánosságban, filozofálva, hanem személyesen a saját boldogságodról mit gondolsz? Boldog vagy te? Feltetted már magadnak a kérdést? Igazán boldog vagy te? Ha igen, mitől, miért vagy? És vajon olyan boldogságod van, aminek soha semmi nem vethet véget? Vagy ez butaság, mert ilyen boldogság nincs is? Még az anyagi gondok, hirtelen támadt betegségek, netán talán még a halál sem tud ennek a boldogságnak véget vetni? Mert Isten ilyen boldogságot kínál egyébként, ami a halállal nem véget ér, hanem a halál után kiteljesedik, még nagyobb lesz. Ha nem vagy boldog, feltetted a kérdést, miért nem vagy? Ebben az esetben szerinted mi tenne azzá? Mit gondolsz, mitől leszel boldog? Nem mindig tudatosítjuk magunkban, hogy mitől reméljük a boldogságot. De megtalálhatjuk

a választ, ha ezekre a kérdésekre felelünk, és azon is elgondolkozunk, hogy mi az, amihez fordulni szoktunk, amikor vigasztalásra van szükségünk, mert attól várjuk gyakran a boldogságot. Vagy amikor küzdelmeink és veszteségeink vannak, amikor elveszítjük szerettünket, milyen boldogsághoz fordulsz te? Miért küzdesz? Mit gondolsz a boldogságról? Most néhány definíciót hadd mondjak el, amikkel már találkoztam, mert sokan gondolják így. Boldogság az, hogy amit akarok, megtehetek, ez a szabadság, senki nem korlátoz engem. Boldogság az, ha nem lenne fájdalom az életemben, sem testi, sem lelki. Boldogság az, ha sok örömben és gyönyörben van részem ebben a földi életben, itt akár a gazdagságra is lehet gondolni, vagy bármi más egyéb, ami által elérhetünk mindent, amit kívánunk. Vagy boldog vagyok akkor, ha szerelmes lehetek, mert a párom jelenti a boldogságot. Boldogság az, ha helyesen, saját elvárásaim szerint tudok élni, és ez megelégedéssel tölthet el, ha van egy erkölcsi mércém, és meg tudok annak felelni. Boldogság az, ha sokak megbecsülését ki tudom érdemelni, mert az határoz meg, hogy mások mit gondolnak rólam. (És még sorolhatnánk, a világ számtalan módon definiálja a boldogságot.)

A hegyi beszédben Krisztus az Istentől kapott boldogságról beszél, és azt a kérdést teszi fel, hogy hiszel-e abban, hogy a Vele való kapcsolatban olyan boldogságot kaphatsz, ami nem múlik el soha, ami a fájdalmad idején is, például szeretted elvesztésekor vagy kudarcaid esetén, akkor is megmarad furcsa módon, mert az ember egyszerre érzi magát szomorúnak, de mégis nem vigasztalhatatlannak, mert ott van neki Isten. Jézus Krisztus a hegyi beszédben arra irányítja a figyelmünket, hogy a Vele való kapcsolatban tudatosan kereshetjük ezt a boldogságot, és Őbenne meg is kaphatjuk!

Végül pedig a negyedik kérdés, amit fel kell tennünk az egész hegyi beszéddel kapcsolatban és minden egyes tanításával, hogy lehet-e egyáltalán e szerint élni a hétköznapi életben. Gyakorlatias-e a hegyi beszéd? Két szélsőséges választ szoktunk adni erre a kérdésre. Az egyik az, hogy igen, mindent meg lehet tenni, amit Krisztus mond benne, tökéletesen eleget tehetek Isten akaratának, és minden embert szeretek. A másik válasz pedig a határozott nem, hogy semmiben nem élhetek úgy, ahogyan azt Jézus mondja, mert a hegyi beszéd ugrómércéjének legalacsonyabb foka is sokkalta magasabbra van téve, mint a jelenlegi magasugrás világrekordja, az ember nem tudja meghaladni ezt a mércét. Azonban az Ige alapján azt kell mondani, hogy mindkét szélsőséges válasszal baj van. Ha igent mondunk a kérdésre, és azt mondjuk, hogy meg tudunk felelni a hegyi beszéd magas elvárásainak, akkor az a kérdés: mi van a bűneiddel, Testvér? Mert mindannyiunknak van! Valóban azt gondold, hogy meg tudsz felelni annak a mércének, amit Krisztus mond, ha már azt gondold a felebarátodról, hogy bolond, és haragszol rá ok nélkül, méltó vagy az ítéletre? Ennek meg tudsz felelni? Annyira uralod az érzedet, gondolataidat, hogy ezek sose jutnak az eszedbe? A Biblia szerint ilyen

BEVEZETÉS A HEGYI BESZÉDBE

ember nem létezik, és a tapasztalat is ezt támasztja alá. Ha pedig azt mondod, hogy nem tudunk semmit sem megtenni ebből, amit Krisztus itt tanít, akkor szerinted miért adta ezt a tanítást? Csak azért, hogy a bűneidre mutasson rá? Vannak igehelyek, amelyek által ezt megteszi Isten, igen, de a hegyi beszédben sokkalta pozitívabb utakat jelöl ki, minthogy ezt erre az igeszakaszra csak így ráhúzzuk.

A válasz a kettő között van. A hegyi beszéd Isten útjairól beszél, amelyen vezet minket, hívőket. Egyszerre jelen van ebben a tanításban az arra való felszólítás, hogy „*legyetek ... tökéletesek, miként a ti mennyei Atyátok*” is az, és az a kijelentés is, hogy Isten törvényeit csak Krisztus tudta betölteni, és Ő ezért jött. Senki más nem tudja betölteni, nem tud úgy cselekedni, ahogy Isten akarja. A hegyi beszéd tehát arra mutat rá, hogy Krisztus az, aki képes e szerint a tanítás szerint élni, nekünk Őrá van szükségünk, és Ő az, aki az újjászületett hívő embert képessé tudja tenni az Isten útjain való járásra. Sokan gondolják a hegyi beszédről, hogy eszményei megvalósíthatatlanok a bűnös ember számára, pont ezért a lehetetlenségre kötelez minket. Hadd fogalmazzak azonban így, hogy Krisztus nem akar kötelezni senkit semmire, különösen nem a bűnös embert, akiről tudja, hogy képtelen megfelelni Isten mércéjének, Ő nem elvár tőlünk valamit, hanem alkalmassá, képessé akar tenni minket valamire. Olyan ez, mint a teremtéskor elhangzó „*legyen világosság*” parancsa. Ez a parancs nem azt jelentette a teremtett világ számára, hogy te szegény világ, most futhatsz, kereshetsz magadban valami kis fényt, amit felmutathatsz Istennek, hogy igen, igyekeztem a parancsod szerint valami kis fényvel előállni, és még kevésbé jelenti azt, hogy ezentúl muszáj lesz fényben élned, ha akarod, ha nem. A „*legyen világosság*” isteni parancsolata az ellenkezőjét jelenti: te boldog világ, mostantól nem kell sötétségben élned, hanem szabad lesz világosságban töltened a mindennapokat, a világosság fénylik a te életedben. Valahogy így van ez a hegyi beszéddel is. Krisztus tudja, hogy képtelenek vagyunk e szerint a tanítás szerint élni, de nem várja ezt el tőlünk, hogy megtegyük, hanem megmutatja, hogy ha Őbenne hiszünk, ha Ővele élünk, ha Őtőle tanulunk, akkor Ő ilyen életre tesz minket alkalmasakká, ilyen módon változtat meg bennünket. A hegyi beszéd által tehát Isten az Ő tervét és munkáit adja elénk, amit a hívő ember életében el akar végezni. Kérdés az: hiszed-e ezt, és elfogadod-e? Tudsz-e bízni abban, hogy a mindenható Isten téged megváltoztasson úgy, ahogyan az a hegyi beszédben le van írva? Nem a tökéletességről van szó, ebben az életben egyikünk sem lesz tökéletes, meg se közelítjük azt, de mégis Isten utakon vezet minket, és az a kérdés, elhiszed-e, hogy ráállíthat Isten téged erre az útra, és ezen vezetni akar téged.

Kívánom, hogy a Szentlélek munkálja bennünk ezt, hogy valóban Krisztus keresésére ösztönözzön minket a hegyi beszéd, a Benne való cselekvő hitre is, hogy ne csak úgy higgyünk, és ne csak úgy Istentől függetlenül csele-

kedni akarjunk, hanem higgyünk Benne, és ebből fakadjanak tetteink, és hogy ebben a Vele való közösségben megtaláljuk az igazi boldogságot, amit Krisztus adhat csak meg nekünk.

Imádkozzunk!

Igédben azt jelentetted ki, Urunk, hogy még az anyaméhben meg sem alkottál, de már ismertél, és még értelmünk ki sem nyílt, Te már eljöttél, és megváltottál a golgotai kereszten, minden bűnünkre bocsánatot szerezve, bűnünk jogos büntetését elszenvedted, és a kegyelmet és az új életet nekünk kínálad. Köszönjük ezt a minket kereső szeretetet, és köszönjük, hogy ilyen csodálatos reménységünk és ígéretünk lehet, amit a hegyi beszédben élénk adsz.

Urunk, számtalan módon tévelygünk, ahány ember, annyiféle tévút, és a boldogságról annyifélet gondolunk. Kérünk, hogy Te vezess el bennünket arra az igazi öröme, békességre, amely csak Benned és csak Veled nyerhető el. Köszönjük, hogy ezt ingyen kegyelmedből nekünk adod. Kérünk, hogy segíts hinnünk így Benned, ez a hit változtasson bennünket, formálja gondolatainkat, gondolkozásunkat, akaratusunkat, tetteinket, és ez Téged dicsőítsen. Így könyörgünk egyen-egyenként hitben járásunkért. Akik még nem tudnak Benned hinni, könyörgünk, ajándékozd meg őket új élettel, és akik már Tied, hadd erősödjünk meg Veled való kapcsolatunkban, hadd legyünk tanítványaid, Te pedig a mi Mesterünk.

És kérünk, hogy áldd meg gyülekezetünket, hogy az Igédben leírtak szerint tudjunk fényleni a világban, és szolgálatunkat végezni.

Könyörgünk magyar népünkért és egyházunkért is, könyörülj rajtunk ezekben a napokban, adj Hozzád térést, újjászületést. De könyörgünk azért is, hogy a vírushelyzetre való tekintettel hadd forduljunk Hozzád, Neked megvan a hatalmad hozzá, hogy elvedd rólunk, vagy megőrizz bennünket benne. Kérünk add, hogy ne legyen haszon nélkül mindaz, ami történik, segíts elgondolkozni életünkről, tetteinkről, Veled való kapcsolatunkról.

Könyörgünk azokért a gyászolókért, akik a héten búcsúztak szeretteiktől, vagy akik már régebb óta gyászolják elvesztett családtagjaikat, Te legyél a minden vigasztalás Istene számukra, hisz Te magad vagy „*a feltámadás és az élet*”.

Könyörgünk szenvedőkért, egyedül levőkért, terheket hordozókért, köszönjük, hogy Benned mindig megnyugvást találhatunk, ahogy az Igében olvashatjuk: Benned hiszünk, kősziklára állítatunk, mert Te erős vár vagy számunkra. Kérünk, így adj erőt elhordozni mindent, amivel meglátogatsz minket, és amit ránk helyezel, de mivel szabadítás Istene is vagy, ezért dicsőítünk azért, amiből már megszabadítottál minket.

Könyörgünk a gyermekek hetéért Neszmélyen, áldd meg őket igéddel. És könyörgünk, áldd meg a mi hetünket is, akár munkával, akár szabadság-

BEVEZETÉS A HEGYI BESZÉDBE

gal, nyaralással töltjük, vagy éppen más teendőink vannak, kérünk, ígéreted szerint minden napon legyél velünk addig, amíg visszajössz az ég felhőin át, vagy magad mellé veszel minket. Köszönjük, hogy reménységünk lehet arra a napra nézve, mert elkészítettett az üdvösség, amit a keresztségben is meg akarsz mutatni nekünk, kérünk, hogy hadd ragaszkodjunk ahhoz, hadd ragaszkodjunk egyedül Tehozzád.

Így maradj velünk, kegyelmeddel, szent Fiadért kérünk, hallgass meg!
Ámen.

25,1-6. ének

1. Szívemet hozzád emelem, És benned bízom, Uram;
És meg nem szégyeníttem, Nem nevet senki rajtam,
Mert szégyent nem vallanak, Akik hozzád esedeznek,
Azok pironkodjanak, Akik hitetlenül élnek.

2. Útaid, Uram, mutasd meg, Hogy el ne tévelyedjem;
Te ösvényidre taníts meg, Miken intézd menésem.
És vezérelj engemet A te szent igaz Igédben;
Oltalmazd életemet, Mert benned bízom, Úr Isten.

3. Emlékezzél jóvoltodból Nagy kegyelmességedre,
Emlékezzél irgalmadról, Mely megmarad örökre.
Ifjúságomnak vétkét, Kérlek, hogy meg ne említsed.
Sőt nagy kegyességedet, Én Istenem, megtekintsed.

4. Jó és igaz az Úr Isten Mind örökkön-örökké,
A bűnösöket térítvén Ő igaz ösvényire;
És a nyomorultakat Életükben igazgatja,
Nagy kegyesen azokat Az ő útában megtartja.

5. Az Istennek minden úta Kegyesség és nagy hűség
Azoknak, kik mondására Gondot tartnak mindvégig.
Énnékem kegyelmezz meg, Uram, a te szent nevedért.
És bűnömet bocsásd meg, Ne ostorozz nagy voltaért!

6. Aki az Úr Istent féli És tiszteli szívében,
Azt ő nagy híven vezérli Igaz ösvényeiben.
Nagy békeességben annak Minden jó bőven adatik,
És ő maradékinak Gazdag örökség hagyatik.